

6. SINIF DIN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 4 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

1. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	İnsanları karanlıklardan aydınlığa, Allah'ın yoluna çıkarmak olduğunu belirtir.	5
b)	Karanlığı bilgisizlik, inkâr, kötülük ya da yanlış yol; aydınlığı iman, bilgi, iyilik ya da doğru yol olarak yorumlar.	5
b)	Yorumunu vahyin rehberliğiyle ilgili somut bir örnekle açıklar.	5

a) Örnek cevap: İnsanları Rablerinin izniyle karanlıklardan aydınlığa, Allah'ın yoluna çıkarmaktır.

b) Örnek cevap: Karanlık; doğruyu yanlıştan ayıramamayı, kötülük ve bilgisizliği anlatır. Aydınlık ise iman, bilgi ve iyiliktir. Örneğin vahiy, insanlara yalan söylememeyi, yetimi korumayı öğretirken onları kötülükten iyiliğe yöneltir.

Sık hatalar: Karanlık ve aydınlığı yalnızca gece ve gündüz olarak düşünmek; Yorum yapıp örnek vermemek

2. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · orta

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ayetlerden birinci amacı yazar (ör. insanları müjdelemek ve uyarmak).	4
a)	Ayetlerden ikinci amacı yazar (ör. anlaşmazlıklarda hüküm vermek; insanların Allah'a karşı bahanesi kalmaması).	4
b)	Aklın tek başına bilemeyeceği bir konu örneği verir (ör. ölümden sonraki hayat, ibadetlerin nasıl yapılacağı, Allah'ın isimleri ve sıfatları).	4
b)	Aklın değerli olduğunu ama sınırlı olduğunu belirterek vahye ihtiyaç duyulduğu sonucuna gerekçeli olarak ulaşır.	8

a) Örnek cevap: İnsanları müjdelemek ve uyarmak; insanların anlaşmazlığa düştükleri konularda aralarında hüküm vermek.

b) Örnek cevap: Meriç'in görüşü doğru değildir. Akıl çok değerlidir ama sınırlıdır; örneğin ölümden sonra ne olacağını ya da namazın nasıl kılınacağını akıl tek başına bilemez. Bu konularda doğru bilgiyi vahiy verir. Bu yüzden insan, akıyla birlikte vahyin rehberliğine de ihtiyaç duyar.

Sık hatalar: Ayetteki amaçları kendi sözleriyle yazamayıp ayeti aktarmak; Aklı tamamen değersiz göstermek

3. DKAB.6.1.2 · Vahyin gönderiliş amacını idrak edebilme · zor

20 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Deniz fenerinin yol göstermesini vahyin doğru yolu göstermesiyle ilişkilendirir.	5
a)	Karanlıkta ışık vermesini ayetteki "karanlıklardan aydınlığa çıkarma" ifadesiyle ilişkilendirir.	5
b)	Benzetmenin eksik bir yönünü belirtir (ör. fener yalnız yön gösterir; vahiy ise inanç, ibadet ve ahlak ilkelerini, neyin neden doğru olduğunu da öğretir; fener belli bir yere ışık verir, vahiy bütün insanlığa ve hayatın her alanına seslenir).	5
b)	Belirttiği yönü vahyin amacıyla gerekçelendirir.	5

a) Örnek cevap: Deniz feneri karanlıkta gemilere ışık tutarak kayalara çarpmadan doğru limana ulaşmalarını sağlar. Vahiy de insanları yanlış inanç ve kötülüklerden koruyup doğru yola iletir. İbrâhîm suresi 1. ayette Kur'an'ın insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için indirildiği bildirilir.

b) Örnek cevap: Fener yalnızca yön gösterir, neden o yöne gidilmesi gerektiğini anlatmaz. Vahiy ise inanç, ibadet ve ahlak ilkelerini gerekçeleriyle öğretir, insanın bütün hayatına rehberlik eder. Bu yüzden benzetme vahyin yalnız bir yönünü yansıtır.

Sık hatalar: Benzetmeyi yalnızca "ikisi de ışık verir" diye açıklamak; Eksik yönü belirtip gerekçelendirmemek

4. DKAB.6.1.3 · İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme · kolay

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Ortak bir özellik yazar (ör. hepsi Allah tarafından peygamberlere indirilmiştir/verilmiştir; hepsi insanlara doğru yolu gösterir).	5
b)	Kur'an'ın son ilahi kitap olduğunu ya da bütün insanlığa gönderildiğini belirtir.	5
b)	Bu özelliğin anlamını açıklar (ör. ondan sonra kitap gelmeyecektir; belli bir topluma değil herkese seslenir).	5

a) Örnek cevap: Hepsi Allah tarafından bir peygambere indirilmiş ilahi kitaplardır ve insanlara doğru yolu gösterir.

b) Örnek cevap: Kur'an-ı Kerim son ilahi kitaptır ve bütün insanlığa gönderilmiştir; ondan sonra başka bir kitap gönderilmeyecektir.

Sık hatalar: Ortak özellik olarak "hepsi kitaptır" gibi ayırt edici olmayan bir ifade yazmak; Kur'an'ın özelliğini yazıp açıklamamak

5. DKAB.6.1.3 · İlahi kitaplarla ilgili bilgileri çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Kitapların daha kapsamlı/uzun, suhufun ise birkaç sayfadan oluşan kısa ilahi metinler olduğunu belirtir.	4
a)	Farklı tablodaki bir bilgiyle destekler (ör. Hz. Âdem'e 10 sayfa verildiği, Tevrat'ın ise geniş hükümler içerdiği).	4
b)	Hepsinin Allah'tan geldiğini ve insanları doğru yola iletmeyi amaçladığını belirtir.	4
b)	Bu ortak amacı tablodaki "içeriği" sütunundaki tevhid, ibadet ve öğüt bilgileriyle gerekçelendirir.	3

a) Örnek cevap: Kitaplar daha kapsamlıdır; suhuf ise birkaç sayfadan oluşan kısa ilahi metinlerdir. Örneğin Hz. Âdem'e on sayfa verilirken Tevrat geniş hükümler içerir.

b) Örnek cevap: Suhuf ve kitaplar farklı dönemlerde farklı peygamberlere verilse de hepsi Allah'tan gelir. Tabloda görüldüğü gibi hepsi Allah'ın birliğini, O'na kulluğu ve öğütleri içerir; yani hepsi insanları doğru yola iletmeyi amaçlar.

Sık hatalar: Suhufu "kitabın eski adı" sanmak; Ortak amacı tablodaki bilgilerle desteklememek

6. DKAB.6.2.1 · Ramazan ayının oruç ve Kur'an ayı olduğunu çözümleyebilme · orta

15 puan

Madde	Ölçüt	Puan
a)	Sahur, iftar ve fitreyi oruçla ilgili gruba yerleştirir.	4
a)	Mukabele, Kadir gecesi ve hatmi Kur'an'la ilgili gruba yerleştirir.	4
b)	Mukabelelerin Ramazan boyunca Kur'an'ı baştan sona okuyup dinlemek olduğunu ve Kur'an'la bağı güçlendirdiğini belirtir.	4
b)	Kadir gecesinin Kur'an'ın indirilmeye başlandığı gece olduğunu belirterek Ramazan-Kur'an ilişkisini açıklar.	3

a) Örnek cevap: Oruçla ilgili: sahur, iftar, fitre. Kur'an'la ilgili: mukabele, Kadir gecesi, hatim.

b) Örnek cevap: Mukabelede Ramazan boyunca Kur'an baştan sona okunur ve dinlenir; böylece Müslümanlar bu ayda Kur'an'la daha çok buluşur. Kadir gecesi ise Kur'an'ın indirilmeye başlandığı gecedir ve Ramazan ayındadır. Bu yüzden Ramazan, Kur'an ayı olarak anılır.

Sık hatalar: Fitreyi Kur'an'la ilgili gruba koymak; Kadir gecesinin Kur'an'la ilişkisini açıklamamak